

Beleidsnota GAS-beleid in Gent

Kabinet burgemeester – Juridische Dienst – 30/10/2014 - t.a.v. het college

Inhoud van deze nota

1. Inleiding.....	p. 1
2. Werkwijze.....	p. 3
2.1. Wetgevend kader	p. 3
2.2. Besluitvormingsprocedure (bijlages 1a, 1b, 1c, 1d, 2).....	p. 4
3. Evaluatie.....	p. 6
3.1. Evaluatie GAS-beleid in Gent (bijlages 3, 3bis)	p. 6
3.2. Evaluatie project First Offenders (bijlages 4a, 4b)	p. 6
4. Nieuwe bepalingen in de wetgeving.....	p. 7
5. Het beleid dat Gent zal toepassen.....	p. 10
5.1. Rol en beleid parket (bijlage 5)	p.10
5.2. Concrete beleidsvoorstellen Gents stadsbestuur (bijlages 6, 7, 8, 8b, 8c).....	p. 12
6. Slot.....	p. 16

1. Inleiding

De nieuwe Wet op de Gemeentelijke Administratieve Sancties werd op 24 juni 2013 goedgekeurd en op 1 juli 2013 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. De wet werd van kracht op 1 januari 2014.

Met de bespreking en goedkeuring van de nieuwe wet kwam een maatschappelijk debat op gang over het GAS-systeem in het algemeen en over de nieuwe bepalingen in het bijzonder.

Critici en tegenstanders van het systeem stellen dat de toepassing van het GAS-systeem een uitholling van onze rechtstaat inhoudt omdat de gemeente optreedt als betrokken partij en rechter tegelijk. Daarnaast hebben de tegenstanders van het systeem vooral kritiek op de door hen aangehaalde willekeur bij de toepassing van het systeem.

In de media verschenen het voorbije jaar talrijke berichten over absurde overtredingen die in bepaalde gemeenten werden of worden gesanctioneerd met een GAS. Er was heel wat maatschappelijke verontwaardiging over het toekennen van GAS voor zaken zoals: sneeuwballen werpen, met de voeten op een zitbank zitten of een broodje eten op de trappen van de kerk.

Ook specifieke bepalingen in de nieuwe GAS-wetgeving werden op de korrel genomen. Voornamelijk de verlaging van de minimumleeftijd naar 14 jaar zorgde voor ontsteltenis. Heel wat acties hadden als motto dat kinderen het recht moeten behouden kind te zijn.

In een ideale wereld is het GAS-systeem overbodig. Helaas houdt niet iedereen in de samenleving zich steeds aan de bestaande regelgeving of normen inzake openbare orde. Daarenboven zijn er steeds meer overtredingen die niet langer door het parket worden vervolgd. Hierdoor kan straffeloosheid ontstaan en dit is niet wenselijk. Straffeloosheid tast de sociale cohesie aan en ondermijnt de burgerzin van welwillende inwoners.

De stad zet in grote mate in op sensibilisering en sociale preventie en rekent op de burgerzin van haar inwoners. Door een goede dienstverlening, die voorziet in bijvoorbeeld voldoende aanplakborden of openbare toiletten, tracht de stad overtredingen tevens te voorkomen. Maar een bestuur moet indien nodig ook repressief kunnen optreden. Criminaliteit en hardnekkige overlast moeten worden beteugeld en bestraft om een harmonieus samenleven in de stad te kunnen garanderen.

GAS kan trouwens ook ingezet worden om asociaal gedrag aan te pakken, zelfs als dit niet voor onmiddellijke overlast zorgt. We verwijzen hierbij naar de verplichting om huurprijzen duidelijk aan te geven. Het is een bewuste keuze van de stad Gent om discriminatie op de huurmarkt aan te pakken. Daarom passen we ook hier GAS toe.

Gemeentelijke Administratieve Sancties zijn een goed systeem om bepaalde specifieke overtredingen aan te pakken indien het systeem doordacht wordt toegepast met zin voor proportionaliteit. We willen excessen bij de toepassing van GAS, te allen prijze vermijden. De stad Gent is dan ook op geen enkel moment opgedoken in de pers met berichten over absurde boetes en/of bepalingen. We wensen dat zo te houden. Gent hanteert GAS in de eerste plaats om wildplassen, sluikstorten en geluidsoverlast aan te pakken. We zullen blijven streven naar redelijkheid en duidelijkheid. Zeker in het geval van minderjarigen wensen we met de nodige voorzichtigheid te ageren en geven we de voorkeur aan bemiddeling en maatschappelijk relevante sancties.

Algemeen wordt verkeerdelijk de term "GAS-boete" gebruikt. GAS staat voor Gemeentelijke Administratieve Sanctie. Deze sanctie kan ook een bemiddeling of een maatschappelijk relevante sanctie inhouden.

Veelal wordt uit het oog verloren dat de GAS-ambtenaar die de sanctie oplegt niet dezelfde persoon is als de GAS-vaststeller die het PV/BV opmaakt. De GAS-ambtenaar gaat zorgvuldig en zonder partijdigheid te werk. Ook de mogelijkheid tot het indienen van een verweer wordt door de critici te gemakkelijk over het hoofd gezien. Bovendien is er voor meerderjarigen de mogelijkheid om in beroep te gaan bij de Politierechtbank. Voor minderjarigen is beroep mogelijk bij de Jeugdrechtbank.

Hoewel de wet reeds is goedgekeurd in juni 2013 komt de stad Gent pas nu met een beleidsnota op de proppen. In uitvoering van de nieuwe wet dienden immers nog een hele reeks KB's te worden gepubliceerd. De nieuwe GAS-reglementering zoals die op 1 juli 2013 in het Belgisch Staatsblad werd gepubliceerd kon m.a.w. niet zomaar onverkort door het lokaal bestuur toegepast worden aangezien de uitvoeringbesluiten onontbeerlijk zijn voor de correcte uitwerking ervan.

Een eerste reeks KB' s werd op 1 januari van kracht. De KB' s betreffende de inbreuken op het stilstaan en parkeren en de inbreuken op de verkeersborden C3 en F103, die uit de verkeerswetgeving overgenomen kunnen worden, werden pas gepubliceerd op 20 juni 2014. Daarnaast was het ook wachten op het definitieve protocolakkoord met het parket.

Deze nota heeft tot doel: het evalueren van het Gentse GAS-beleid in het verleden en het definiëren van het Gentse GAS-beleid na de invoering van de nieuwe wetgeving.

2. Werkwijze

Hier gaan we dieper in op het besluitvormingsproces dat de toepassing van de nieuwe GAS-wet in Gent voorafgaat. GAS is immers een belangrijk en gevoelig maatschappelijk beleidsdomein dat zowel een nauwgezette toepassing als een breed draagvlak vergt. Maar eerst geven we het wetgevend kader mee.

2.1. Wetgevend kader

Bij wet van 13 mei 1999 werden de gemeentelijke administratieve sancties ingevoerd, waarbij gemeenten de mogelijkheid kregen om bepaalde inbreuken die voor de bevolking als algemeen hinderlijk worden ervaren, zelf te beteugelen.

Sinds een wetswijziging door de wet van 17 juni 2004 beschikt elke gemeente hierbij over de mogelijkheid de vaststellingen te laten verrichten door gemeentelijke ambtenaren. Voorwaarde hiertoe is dat het om inbreuken gaat die uitsluitend sanctioneerbaar zijn met administratieve sancties, meer bepaald de niet-gemengde inbreuken.

Met het gemeenteraadsbesluit van 21 maart 2005 werd voor de Stad Gent het “Algemeen reglement op de administratieve sancties” goedgekeurd. Hierbij werden ook in diverse politiereglementen, o.a. in de Politieverordening op de openbare rust en veiligheid en in de Politieverordening op de reinheid en de gezondheid in de gemeente, administratieve sancties ingelast.

Nieuwe wetgeving

De nieuwe Wet op de Gemeentelijke Administratieve Sancties d.d. 24 juni 2013 werd gepubliceerd op 1 juli 2013 in het Belgisch Staatsblad. Deze werd van kracht op 1 januari 2014, meer bepaald op de eerste dag van de zesde maand na publicatie.

In uitvoering van deze nieuwe wet dienden nog een reeks K.B.'s te worden gepubliceerd waarin enkele belangrijke aspecten van de nieuwe GAS-reglementering worden geregeld.

* KB van 21/12/2013 tot vaststelling van de minimumvoorwaarden inzake selectie, aanwerving, opleiding en bevoegdheid van de ambtenaren en personeelsleden die bevoegd zijn tot vaststelling van inbreuken die aanleiding kunnen geven tot de oplegging van een gemeentelijke administratieve sanctie. Gepubliceerd op 27 december 2013. Van kracht op 1 januari 2014.

* KB van 21/12/2013 tot vaststelling van de kwalificatie- en onafhankelijkheidsvoorwaarden van de ambtenaar belast met de oplegging van de administratieve geldboete en tot inning van de boetes in uitvoering van de wet betreffende de gemeentelijke administratieve sancties. Gepubliceerd op 27 december 2013. Van kracht op 1 januari 2014

* KB van 21/12/2013 tot vaststelling van de nadere voorwaarden en het model van het protocolakkoord in uitvoering van artikel 23 van de wet betreffende de gemeentelijke administratieve sancties. Gepubliceerd op 27 december 2013. Van kracht op 1 januari 2014

* KB van 21/12/2013 tot vaststelling van de bijzondere voorwaarden betreffende het register van de gemeentelijke administratieve sancties ingevoerd bij artikel 44 van de wet van 24 juni

2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties. Gepubliceerd op 27 december 2013. Van kracht op 1 januari 2014

* KB van 28/01/2014 houdende de minimumvoorwaarden en modaliteiten voor de bemiddeling in het kader van de wet betreffende de gemeentelijke administratieve sancties. Gepubliceerd op 31 januari 2014. Van kracht op 31 januari 2014

* KB van 09/03/2014 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties voor de overtredingen betreffende het stilstaan en het parkeren en voor de overtredingen betreffende de verkeersborden C3 en F 103, vastgesteld met automatisch werkende toestellen. Gepubliceerd op 20 juni 2014. Van kracht op 1 juli 2014

* KB betreffende onmiddellijke betaling van een vastgelegd bedrag voor inbreuken op stilstaan en parkeren. Geen nader tijdstip bekend.

Een overzicht van de nieuwe elementen in de reglementering treft u verder in deze nota aan.

2.2. Besluitvormingsprocedure

Volgende zaken dienen door de gemeenteraad te worden goedgekeurd om de nieuwe wet te kunnen toepassen:

- Deze beleidsnota GAS
- Het gewijzigde Algemeen Reglement op GAS (bijlage 8)
- Het protocolakkoord met het parket inzake gemengde inbreuken/niet-verkeer (bijlage 5)
- De Codex van GAS-overtredingen (bijlage 7)

Voor wat betreft de inbreuken op stilstaan en parkeren en de inbreuken op de verkeersborden C3 en F103 worden het protocolakkoord, het Reglement en de interne werkwijze later geagendeerd op de gemeenteraad.

Traject van deze Beleidsnota

Eerst en vooral vroeg de burgemeester aan de Juridische Dienst om een evaluatie te maken van het huidige GAS-beleid in Gent.

De Juridische Dienst kreeg ook de opdracht om alle nieuwe elementen in de wetgeving op te lijsten en te onderzoeken op hun haalbaarheid.

De burgemeester vroeg aan de Politie om een evaluatie te maken van het project van het parket "First Offenders".

De nieuwe wetgeving biedt de mogelijkheid dat er een protocolakkoord wordt opgesteld tussen parket en stadsbestuur. Het voorstel hiertoe werd door het parket aan de burgemeester overgemaakt.

Op basis van deze documenten, die u als lezer als bijlage vindt en waar doorheen dit document naar zal worden verwezen, werd deze nota geconcipeerd.

Er werd een werkgroep opgericht met volgende actoren: parket, kabinet burgemeester, Politie, Juridische Dienst, Dienst Lokale Preventie en Veiligheid en Gemeenschapswachten. Binnen deze werkgroep werden de verschillende nota's, beleidsvoorstellen en toepassingsmogelijkheden besproken.

Deze beleidsnota werd binnen deze werkgroep besproken en goedgekeurd.

De nota werd met bijlages vervolgens goedgekeurd door het college.

De betrokken stedelijke en maatschappelijke actoren en het middenveld werden uitgenodigd op een open debatdag op 7 april 2014 georganiseerd door de Dienst LPV. Het voorstel tot Gents beleid op basis van de nieuwe wet werd besproken ten einde een breed maatschappelijk draagvlak te creëren. Volgende stakeholders werden uitgenodigd.

- Parket
- Politie
- Dienst Lokale Preventie en Veiligheid
- Gemeenschapswachten
- GAS-ambtenaar
- GAS-bemiddelaar
- Kabinetten schepenen
- Jeugdraad
- Jeugddienst
- Samenlevingsopbouw
- Gasvrij Gent

Als bijlage (1a, 1b, 1c, 1d en 2) vindt u de toespraken, presentaties en verslagen van die dag. Op basis van de besprekingen op de trefdag werd deze beleidsnota bijgewerkt of werden bepaalde zaken verduidelijkt. Zo werd een nota (bijlage 4a) toegevoegd, opgesteld door het parket, die het FO-project verder scherp stelt. Het Alternatief Traject dat we voorzien voor min zestienjarigen die overtredingen van het type GAS 1 begaan, wordt tevens verduidelijkt in een nota (bijlage 6) opgemaakt door de Juridische Dienst. Dit voornamelijk om tegemoet te komen aan de opmerkingen van de Kinderrechtencommissaris. De kritiek, geuit door TegenGas dat GAS voornamelijk sociaal zwakkeren zou treffen, nemen we ernstig. We engageren ons ertoe dit te onderzoeken.

De Jeugdraad maakte haar officiële en wettelijk verplichte advies over het nieuwe Algemeen Reglement Gas (bijlage 8 en 8b) over aan het college op 21 augustus 2014 en herhaalde daarin grotendeels haar kritiek vanop de trefdag. Het college gaf op dit advies een repliek die u als bijlage (8c) terugvindt.

Het parket besliste in september dat er een apart protocolakkoord komt voor gemengde inbreuken niet-verkeer (GAS 2 en 3) enerzijds en inbreuken op stilstaan en parkeren en verkeersborden C3 en F103 (GAS 4) anderzijds.

De stad zal voor inbreuken op stilstaan en parkeren en verkeersborden C3 en F103 in een later stadium een apart reglement opmaken.

3. Evaluatie

3.1. Evaluatie GAS-beleid in Gent

In [bijlage 3](#) vindt u een uitgebreide evaluatie van het GAS-beleid in Gent opgemaakt door de Juridische Dienst. We zien een aantal duidelijke trends.

De overtredingen die het meest voorkomen zijn: wildplassen, boomcars, sluikstort en nachtlawaai.

Het aantal dossiers is exponentieel gestegen. Er worden meer vaststellers én verbalisanten ingezet, die ook steeds gerichter te werk gaan, en er zijn door jaren heen heel wat voorschriften bijgekomen die gesanctioneerd worden met een administratieve geldboete (cfr. bedelproblematiek, inbreuken publiek toegankelijke inrichtingen, glasverbod,...).

Niet alleen worden op lokaal vlak meer verbodsbepalingen gesanctioneerd met een administratieve geldboete, ook op federaal vlak is er een duidelijk signaal tot verschuiving van strafrechtelijke betugeling naar administratieve sanctionering. Dit resulteert in het feit dat enkele *zwaardere* misdrijven (diefstal, slagen en verwondingen,...) nu ook administratief kunnen afgehandeld worden, zij het onder bepaalde voorwaarden.

Parallel met de stijging van het aantal dossiers is er tevens een enorm sterke stijging merkbaar in het aantal schriftelijke en/of mondelinge verweren die burgers indienen in het kader van een eventuele GAS sanctie.

Parallel met de stijging van het aantal dossiers steeg eveneens het aantal bemiddelingen door de jaren heen. De verhouding tussen het aantal bemiddelingsdossiers en de positieve resultaten ervan blijft proportioneel. Hieruit blijkt dat de bemiddelingsprocedure zijn vruchten afwerpt, waarbij de klemtoon ligt op het (her)opvoedend effect.

Bemiddeling is verplicht in het geval van minderjarigen. In 2012 waren er 5'583 GAS-dossiers. In 94 dossiers ging het om minderjarigen. Dit betreft dus een zeer klein aandeel: 1,68%.

Uit de cijfers van de Juridische Dienst blijkt dat het GAS-systeem meer kost aan de stad dan het opbrengt.

3.2. Evaluatie project First Offenders

Binnen dit project voor minderjarigen die een eerste als misdrijf omschreven feit plegen, wordt getracht om problematische opvoedingssituaties op te sporen, een traject aan te bieden en recidive tegen te gaan. Dit is een project van het parket in samenwerking met de politie. Het project wordt door het parket verduidelijkt in [bijlage 4a](#). Deze verduidelijking werd als bijlage toegevoegd n.a.v. de onduidelijkheden die werden aangekaart op de trefdag aangaande dit project.

Een evaluatie van dit project opgemaakt door onze politiediensten vindt u in [bijlage 4b](#). Gezien de positieve evaluatie zal dit project worden verdergezet.

4. Nieuwe bepalingen in de wetgeving

Minderjarigen

De leeftijdsgrens minderjarigen gaat van 16 naar 14 jaar (maximale boete van 175 euro is hier mogelijk). Gemeenten kunnen dus (maar zijn geenszins verplicht) de leeftijdsgrens voor minderjarigen op 14 jaar te stellen.

De bemiddelingsprocedure blijft verplicht en kan aangevuld worden met een gemeenschapsdienst (zie infra). Is de bemiddeling geslaagd, dan kan er geen boete meer opgelegd worden.

Politieverordeningen waarin bepalingen voorzien zijn t.a.v. minderjarigen moeten bekend gemaakt worden aan alle minderjarigen en hun ouders die in de gemeente wonen. De nieuwe bepalingen moeten aan een voorafgaand advies van de gemeentelijke jeugdraad onderworpen worden. Dit advies is niet bindend.

Ouderlijke betrokkenheid: de sanctionerend ambtenaar kan vóór het opstarten van de procedure voor een geldboete de ouders van de minderjarige overtreder horen of vragen welke opvoedkundige maatregelen ze zullen nemen naar aanleiding van de overtreding. Dit kan eventueel volstaan, zodat de administratieve procedure niet dient opgestart te worden.

Gemeenschapsdienst en bemiddeling

Het betreft twee alternatieven voor een boete.

De gemeenschapsdienst (bestaat uit een opleiding en/of onbetaalde prestatie ten behoeve van de gemeenschap) heeft een responsabiliserend en sanctionerend karakter.

Bemiddeling heeft tot doel om tot een akkoord te komen met de schadelijder, is meer herstelgericht en beoogt responsabilisering/sensibilisering.

De sanctionerend-ambtenaar kan een gemeenschapsdienst voorstellen (is hiertoe nooit verplicht). Dit wordt omkaderd door een gespecialiseerde dienst. Dit kan zowel voor meerderjarigen als voor minderjarigen (duur: 30 uren of 15 uren voor minderjarigen).

Is de dienst uitgevoerd, dan kan er geen boete meer opgelegd worden.

Bij bemiddeling dient er een slachtoffer te worden geïdentificeerd.

Voor minderjarigen blijft gemeenschapsdienst mogelijk ook na het falen /weigeren van bemiddeling.

Vaststellers

Provinciale en gewestelijke ambtenaren mogen vaststellingen doen op inbreuken waarvoor zij zelf bevoegd zijn. Ook personeel van een intergemeentelijke samenwerkingsverband of autonoom gemeentebedrijf kan door de gemeenteraad aangewezen worden om (in het kader van hun bevoegdheid) vaststellingen te doen.

Gemeentelijke ambtenaren kunnen vaststellingen verrichten in andere gemeenten (wel is hiervoor een overeenkomst vereist tussen de betrokken gemeenten).

Bewakingsagenten kunnen enkel een melding doen bij de politie van inbreuken die bestraft kunnen worden met een administratieve sanctie, dit in het kader van het toezicht op het openbaar domein (art. 1 § 1, eerste lid, 6° Wet 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid).

Gemeenteambtenaren kunnen ook de categorie inbreuken op parkeren/stilstaan, onder bepaalde voorwaarden vaststellen. De voorwaarden hiervoor (o.a. opleiding) dienen nog bij KB vastgelegd te worden.

Procedure (wijzigingen aan de bestaande procedure + procedure bij verkeersinbreuken)

De GAS-ambtenaar moet binnen de 6 maanden na vaststelling de boete opleggen; tenzij in geval van bemiddeling of gemeenschapsdienst (dan wordt dit 12 maanden)

De vaststelling moet binnen 1 maand erna doorgegeven worden aan de GAS-ambtenaar ingeval van heterdaad en binnen de 2 maanden voor andere vaststellingen.

Bij verkeersinbreuken (stilstaan en parkeren en inbreuken op verkeersborden C3 en F103) moet de GAS-ambtenaar kort na de ontvangst (binnen de 15 dagen) van de vaststelling een kennisgeving aan de overtreder bezorgen.

De beslissing van de GAS-ambtenaar moet binnen de zes maanden worden genomen en ter kennis gebracht worden, te rekenen vanaf de vaststelling van de feiten.

Bij bemiddeling en/of gemeenschapsdienst wordt de termijn naar 12 maanden gebracht.

Mondeling verweer is een recht vanaf een boete hoger dan 70 euro.

Combinatie van administratieve sancties is mogelijk, bv. een geldboete én een administratieve sluiting.

Bij gemengde inbreuken dient van de beslissing van de GAS-ambtenaar kennis gegeven worden aan het parket.

Protocol Parket

Gemeenten kunnen een protocol met het parket maken over de procedure die moet gevolgd worden voor de afhandeling van gemengde inbreuken.

Normaal gezien dient het parket binnen de 2 maanden toestemming te geven om GAS op te starten. Het Protocol kan anders bepalen.

Het maakt deel uit van de politieverordening en dient ook bekend gemaakt te worden.

Bij inbreuken op het stilstaan en parkeren en verkeersborden C3 en F103 wordt dit protocol verplicht. Een model zal bij KB worden vastgesteld.

Inbreuken op stilstaan en parkeren

Bepaalde inbreuken op het stilstaan en parkeren, maar tevens ook inbreuken op het verbodsbord C3 en het verkeersbord F103 kunnen bestraft worden met GAS indien de gemeenten dit wensen.

Ze zullen opgenomen worden in een KB dat verwijst naar de verkeerswetgeving. Vaststellingen gebeuren hier door politie en gemeentelijke ambtenaren (later ook AGB-personeel), na het volgen van een opleiding.

De boete moet binnen 30 dagen worden betaald; tenzij er verweer is. Het boetebedrag is vast en wordt bij KB bepaald.

De GAS-ambtenaar dient binnen de 15 dagen na ontvangst van de vaststelling de overtreder in kennis te stellen van de inbreuk bij gewone brief (vastgestelde feiten, begane overtreding en bedrag boete).

Onmiddellijke betaling

Aan meerderjarige buitenlandse overtreiders (natuurlijke persoon) mag een onmiddellijke betaling worden voorgesteld bij de vaststelling. Dit kan enkel door de politie worden opgelegd. Het boetebedrag is beperkt tot 25 euro, maar kan hoger zijn indien meerdere inbreuken tegelijk worden vastgesteld en wordt bij KB bepaald voor de inbreuken op het stilstaan en parkeren. De overtreder kan weigeren. Hij moet op de hoogte gebracht zijn van al zijn rechten.

Administratief sanctieregister

Gemeenten zijn verplicht om afgehandelde dossiers gedurende een periode van 5 jaar bij te houden in een sanctieregister. De minister van Binnenlandse Zaken dient om de 2 jaar verantwoording af te leggen in het parlement over de toepassing van GAS.

Onderzoeksbevoegdheden

De gemeentelijke/intergemeentelijke GAS-ambtenaar kan gemachtigd (Privacy commissie) worden inzage te krijgen in de databank van de DIV en het Rijksregister (algemene machtiging via de VVSG van de Privacy commissie).

Plaatsverbod burgemeester (art. 134sexties N.Gem.W.)

Onder bepaalde voorwaarden kan de burgemeester een plaatsverbod van 1 maand opleggen aan iemand die de orde verstoort of herhaaldelijk overtredingen op de politieverordening begaat op dezelfde plaats of bij dezelfde gebeurtenis. Dit verbod kan tweemaal hernieuwd worden. Het college van burgemeester en schepenen dient het plaatsverbod te bevestigen (hoorplicht!).

Er dient een voorafgaande waarschuwing gestuurd te worden (tenzij het handelt om middelen van ordehandhaving).

Bij het niet respecteren van het plaatsverbod: toepassing GAS-wet, nl. geldboete, bemiddeling of gemeenschapdienst.

Bedrag boete

De boete moet in verhouding staan tot de feiten en bedraagt maximaal 350 of 175 euro (minderjarigen). Voor parkeerinbreuken bepaalt het KB het bedrag.

5. Het Beleid dat Gent zal toepassen

5.1. Rol en beleid Parket

Naast het verstrekken van afdoende mogelijkheden aan de gemeenten om de naleving van haar politieverordeningen te garanderen, was de invoering van de gemeentelijke administratieve sancties hoofdzakelijk bedoeld om de rechtbanken en (vooral) de parketten te ontlasten. Kleinere inbreuken (nachtlawaai, wildplassen, sluikestorten,...) werden immers dikwijls geseponeerd, waardoor bij de burger een gevoel van straffeloosheid ontstond. Door de invoering van de gemeentelijke administratieve sancties kunnen gemeenten zelf dergelijke inbreuken effectief sanctioneren zonder afhankelijk te zijn van parketten, en hebben deze laatsten meer tijd en middelen om zich in te zetten tegen zwaardere inbreuken en criminaliteit. Dit betekent niet dat het parket geen rol meer speelt in de GAS-procedure.

GAS 1, 2, 3 en 4

Gewone inbreuken (GAS 1) betreffen louter inbreuken op gemeentelijke verordeningen. Er is geen andere regelgeving die deze inbreuken strafbaar stelt. Ze kunnen worden vastgesteld door zowel de politie via proces-verbaal (PV) als door de gemeenschapswachten en andere door de gemeenteraad aangestelde ambtenaren of personeelsleden van een autonoom overheidsbedrijf via bestuurlijk verslag (BV). Deze vaststellingen worden overgemaakt aan de sanctionerend ambtenaar voor gevolg en worden dus uitsluitend administratief afgehandeld. Inbreuken GAS 1 zijn onder meer wildplassen, wildplakken, sluikestorten,... Voor wat betreft deze inbreuken komt het parket niet meer tussen.

Gemengde inbreuken geven zowel aanleiding tot een strafrechtelijke als een administratieve sanctionering. Ook hier geldt echter het “non bis in idem” principe wat inhoudt dat niemand tweemaal kan vervolgd worden voor eenzelfde feit. Bij gemengde inbreuken (GAS 2 en GAS 3) zoals nachtlawaai, beschadigingen,... is er dus wel nog een mogelijke tussenkomst van het parket. Gemengde inbreuken worden onderverdeeld in lichte (GAS 2) en zware (GAS 3) inbreuken.

Er werd een cascadesysteem van vervolging ingevoerd waarbij de sanctionerend ambtenaar enkel een beslissing kan nemen indien vaststaat dat de procureur niet zal vervolgen (zonder het materieel element van de overtreding in twijfel te trekken). De strafrechtelijke procedure heeft hier m.a.w. voorrang op de administratieve afwikkeling.

Voor de lichte gemengde inbreuken beschikte de procureur over een termijn van 2 maanden vanaf de ontvangst van het PV om een beslissing te nemen al dan niet te vervolgen. Indien de procureur deze termijn liet verstrijken is enkel de sanctionerend ambtenaar bevoegd en is strafrechtelijke vervolging niet meer mogelijk.

Voor zware gemengde inbreuken was er eenzelfde termijn van 2 maanden, waarbij de sanctionerend ambtenaar enkel bevoegd is als de procureur liet weten niet te zullen vervolgen en hij het opportuun acht dat de sanctionerend ambtenaar vervolgt. Bij verstrijken van deze termijn was de sanctionerend ambtenaar niet meer bevoegd.

Het protocolakkoord inzake gemengde inbreuken niet-verkeer (GAS 2 en 3) maakt komaf met deze werkwijze en regelt zeer duidelijk in welke gevallen het parket/de stad optreedt.

Sinds de inwerkingtreding van de nieuwe wet geldt binnen de gemengde inbreuken volgend onderscheid:

Lichte gemengde inbreuken (GAS 2)

- Bedrieglijk wegnemen van een zaak en diefstal (artikel 461 en 463 Sw.)
- Vernieling of beschadiging graven en monumenten (artikel 526 Sw.)
- Graffiti (artikel 534 bis Sw.)
- Beschadiging onroerende eigendommen (artikel 534 ter Sw.)
- Vernieling van bomen (artikel 537 Sw.)
- Grachten dempen, vernieling van afsluitingen, verplaatsing of verwijdering van grenspalen en hoekbomen (artikel 545 Sw.)
- Opzettelijke beschadiging of vernieling van andermans roerende eigendommen (artikel 559, 1° Sw.)
- Nachtlawaai of nachtrumoer waardoor de rust van de inwoners kan verstoord worden (artikel 561, 1° Sw.)
- Opzettelijke beschadiging van stedelijke of landelijke afsluitingen (artikel 563, 2° Sw.)
- Feitelikheden of lichte gewelddaden (artikel 563, 3° Sw.)
- Zich in de voor het publiek toegankelijke plaatsen begeven met het gezicht geheel of gedeeltelijk bedekt of verborgen zodat men niet herkenbaar is (artikel 563bis Sw.)

Zware gemengde inbreuken (GAS 3)

- Opzettelijke slagen en verwondingen (artikel 398 Sw.)
- Belediging van personen (artikel 448 Sw.)
- Gehele of gedeeltelijke vernieling of onbruikbaarmaking met het oog om te schaden, van rijtuigen, wagons en motorrijtuigen (artikel 521, 3° Sw.)

Voornoemde onderverdeling houdt enkele verschuivingen in ten aanzien van de oude regeling.

Voor wat betreft de stad Gent zijn volgende wijzigingen van belang :

- diefstal is voortaan een lichte gemengde inbreuk (GAS 2) terwijl dit onder de oude reglementering nog een zware gemengde inbreuk was (GAS 3) ;
- aan de lijst van de zware gemengde inbreuken (GAS 3) wordt de nieuwe inbreuk artikel 521, 3° Sw. toegevoegd.

Sinds de nieuwe wet is er ook sprake van GAS 4. Dit betreft de inbreuken op stilstaan en parkeren en overtredingen op de verkeersborden C3 en F103, vastgesteld met automatisch werkende toestellen. Hiervoor wordt een apart protocolakkoord afgesloten.

Protocolakkoord

Met het oog op een soepele samenwerking tussen de gemeente en het parket in deze gemengde inbreuken, voorziet de GAS-reglementering in het afsluiten van een protocolakkoord. Dit wordt afgesloten tussen het college en de procureur, welke daarna moet worden bekrachtigd door de gemeenteraad. In dit akkoord kan worden bepaald welke inbreuken het parket zal behandelen en welke bij voorkeur administratief worden afgehandeld, hoe de samenwerking tussen beide concreet zal verlopen, hoe de onderlinge informatie-uitwisseling zal gebeuren,... Dergelijk protocolakkoord is dan ook een nuttig en aangewezen instrument om de samenwerking tussen beiden vast te leggen en te optimaliseren. Het afsluiten is voor wat betreft de gemengde inbreuken geen verplichting, indien dit niet wordt afgesloten zal de regeling zoals voorzien in de wet moeten worden nageleefd. Voor wat betreft inbreuken op stilstaan en parkeren is een protocolakkoord verplicht.

In [bijlage 5](#) vindt u het protocolakkoord voor wat betreft gemengde inbreuken niet-verkeer. Voor verkeersinbreuken werd een apart protocolakkoord opgemaakt. Dit zal aan de gemeenteraad worden voorgelegd samen met het stedelijk Reglement inzake inbreuken op stilstaan en parkeren en op de verkeersborden C3 en F103.

Ook de rechtbank speelt nog een rol in de GAS-reglementering. Hoger beroep tegen de beslissing van de sanctionerend ambtenaar dient immers te worden ingesteld bij de Politierechtbank, voor wat betreft minderjarigen is dit bij de Jeugdrechtbank.

5.2. Concrete beleidsvoorstellen Gents stadsbestuur

Maatschappelijk verantwoorde trajecten en sancties voor minderjarigen

Gent behoudt de bestaande minimumleeftijd van 16 jaar.

Overtredingen van het type GAS 2 en GAS 3 zullen verder voor alle min achttienjarigen door het parket worden behandeld. Voor ernstige, strafrechtelijke feiten zoals slagen en verwondingen en diefstal, waar veelal een problematische opvoedingssituatie achter schuilgaat, zal GAS dus niet meer worden toegepast voor minderjarigen. De jeugdrechtbank en de Bijzondere Jeugdzorg zullen hun rol hier ten volle opnemen.

Ook het project First Offenders blijft in voege voor strafrechtelijke misdrijven..

Overtredingen van het type GAS 1 betreffen de overtredingen van enkel stedelijke politiereglementen (wildplassen, nachtlawaai, wildplakken, ...). Deze overtredingen zijn minder ernstig maar kunnen wel heel wat hinder en overlast veroorzaken. Voor 16- tot 18-jarigen blijft voor dergelijke zaken een administratieve sanctie mogelijk. Nieuw hierbij is de procedure van ouderlijke betrokkenheid. Een aanbod tot bemiddeling blijft verplicht. Indien hier geen resultaat wordt geboekt, zal nu een maatschappelijk relevante sanctie worden opgelegd. Het is net de GAS-wetgeving die dit mogelijk maakt. Enkel wanneer de jongere weigert medewerking te verlenen aan bovenstaande initiatieven zal een boete worden opgelegd. We hebben ervoor

gekozen om de boetes voor minderjarigen lager te houden dan voor volwassenen. Vanaf een boete van 120 euro of meer, wordt de boete voor minderjarigen gehalveerd. Bij recidive kunnen de boetes verhoogd worden binnen de grenzen van het maximum van 175 € voor minderjarigen.

De politie en de gemeenschapswachten stellen vast dat het aantal GAS 1-overtredingen begaan door min zestienjarigen zeer beperkt is. Van kinderen jonger dan 16 kunnen we daarenboven niet dezelfde verantwoordelijkheidszin verwachten als van jongeren ouder dan 16. Daarom wordt de minimumleeftijd voor GAS niet verlaagd naar 14 in Gent.

We zorgen er wel voor dat er gevolg wordt gegeven aan overtredingen begaan door min zestienjarigen. Kinderen moeten immers leren wat wel en wat niet kan in een solidaire samenleving. Daarom starten we in dergelijke gevallen een alternatief traject op, buiten het GAS-systeem om. Zie ook [bijlage 6](#).

Minderjarigen jonger dan 16 jaar die een overtreding van het type GAS 1 begaan en hun ouders, zullen een vermanende brief van de burgemeester ontvangen. Bij recidive brengt de Jeugdinspecteur van de politie een bezoek aan huis. Zo leert de jongere/het kind welk gedrag niet wordt getolereerd en wordt opvolging gewaarborgd.

Deze vermanende brief houdt geen enkele sanctionering in maar wijst betrokken minderjarige op zijn verantwoordelijkheden. De brief kadert in de bevoegdheid van de burgemeester conform artikel 135 § 2 Nieuwe Gemeentewet, in bijzonder 7°, waarin wordt gesteld dat de gemeenten ten behoeve van hun inwoners de nodige maatregelen dienen te nemen voor het tegengaan van alle vormen van openbare overlast.

Betrokken brief houdt dan ook dergelijke maatregel in zonder dat er toepassing wordt gemaakt van de GAS – reglementering noch van de Strafwet.

Door middel van de vermanende brief wordt een degelijk alternatief geboden op de administratieve sancties en wordt de minderjarige overtreder gewezen op zijn daden zonder daarvoor gesanctioneerd te worden met een administratieve geldboete.

Bij recidive brengt de Jeugdinspecteur een bezoek aan huis. Dit bezoek is tevens sensibiliserend en kadert in de algemene politionele bevoegdheden met betrekking tot de handhaving van de openbare orde (met inbegrip van de naleving van de politieverordeningen – en reglementen) voorzien in artikel 14 van de Wet op het Politieambt van 5 augustus 1992. Het huisbezoek maakt dan ook deel uit van de politionele behandeling van beide verbalisaties (aangezien enkel bij recidive de Jeugdinspecteur langskomt werden er immers minstens 2 vaststellingen verricht). Vermits de overtreding werd begaan door een minderjarige, zal het de [jeugdinspecteur](#) zijn die het bezoek aan huis brengt.

	Inbreuk op enkel politieverordening	Gemengde inbreuk	Gemengde inbreuk/ Verkeersinbreuken
<16 jaar	Alternatief traject	Parket/First Offender	/
16 jaar – 18 jaar	GAS: ouderlijke betrokkenheid, bemiddeling, gemeenschapsdienst, boete.	Parket/First Offender	GAS (zie protocolakkoord)
>18 jaar	GAS	Parket/GAS (zie protocolakkoord)	GAS (zie protocolakkoord)

Inbreuken op stilstaan en parkeren en op de verkeersborden C3 en F103

In heel wat straten in Gent is er een regime van betalend parkeren. Het tarief dat de automobilist betaalt, is een retributie. Wanneer wordt vastgesteld dat een automobilist niet heeft betaald, dient deze persoon achteraf een hogere retributie te betalen, geen boete. Bij vele automobilisten leeft echter de perceptie dat zij in dergelijk geval wel een boete betalen. De controle op het betalend parkeren gebeurt door het Mobiliteitsbedrijf dat hiervoor een private bewakingsfirma inschakelt.

Deze private firma kan echter geen vaststellingen doen van foutparkeren (op het zebrapad of voetpad, aan gele strepen, zones met een parkeerverbod,...). Dit kan enkel de politie. Het gevolg hiervan is dat er zich na een controle door het Mobiliteitsbedrijf op betalend parkeren situaties kunnen voordoen waarbij mensen die reglementair geparkeerd staan, maar geen parkeerticket hebben gekocht, achteraf dienen te betalen en dat foutparkerders ongemoeid worden gelaten. Dit zorgt voor verontwaardigde reacties bij de bevolking.

Door de aanpassing van de GAS-wet wordt het mogelijk dat parkeerovertreedingen ambtelijk worden bestraft met een GAS en dat naast de politie ook gemeenteambtenaren, waaronder personeelsleden van het Mobiliteitsbedrijf, inbreuken op parkeren/stilstaan, onder bepaalde voorwaarden kunnen vaststellen.

De stad Gent wenst van deze mogelijkheid gebruik te maken. Op die manier kunnen de controles op betalend parkeren worden afgestemd op de controles op foutparkeren. Dit komt tegemoet aan het algemene rechtvaardigheidsgevoel.

We zullen GAS ook toepassen voor de verkeersborden C3 (verboden toegang in beide richtingen) en F103 (voetgangerszone). We hechten immers groot belang aan het consequent handhaven van autoloze zones en het autoluwe voetgangersgebied.

Voor de verkeersinbreuken zal een apart reglement worden opgesteld naast het Algemeen Reglement GAS dat later zal worden voorgelegd aan de Gemeenteraad.

Onmiddellijke betaling

Uitgaans- en recreatiebuurten worden vaak bezocht door buitenlandse bezoekers, veelal Noord-Fransen. Wegens een gebrek aan verbondenheid met de omgeving komt overlast vaak voor bij deze groep. Het is dan ook belangrijk een middel in handen te hebben om deze mensen die geen woon- of verblijfplaats hebben in Gent te kunnen sanctioneren. Daarom zullen wij deze mogelijkheid zeker benutten. We stellen ons echter de vraag waarom buitenlanders een mildere straf krijgen dan ingezetenen. We zullen dit aan kaarten bij de volgende minister van Justitie.

Plaatsverbod burgemeester (art. 134sexties N.Gem.W.)

De stad Gent wenst geen gebruik te maken van deze mogelijkheid. De burgemeester oordeelt dat dit een te ver gaande sanctie is die ook nauwelijks kan worden gehandhaafd. Indien bepaalde personen steeds voor overlast zorgen op dezelfde locatie dan dient de kern van deze overlast te worden aangepakt in plaats van het probleem te verschuiven.

Bedrag boete

We behouden de bestaande tarieven in de mate van het mogelijke. Enkel voor sommige ernstige overtredingen waar de bestaande maximumtarieven ontoereikend bleken, zullen we een verhoging invoeren. De begeleidende nota bij de codex geeft aan voor welke overtredingen de tarieven worden verhoogd.

Codex en reglement

De Juridische Dienst heeft een overzichtelijke codex opgemaakt van alle bestaande GAS-overtredingen die in Gent bestaan. Dit was nodig om duidelijkheid te verschaffen en om bepaalde maximumtarieven, waarover hierboven sprake, aan te passen. De codex vind je als [bijlage 7](#).

In 2015 start de Juridische Dienst samen met de betrokken actoren een oefening om absurde of achterhaalde artikels en overtredingen uit deze codex te schrappen. Hierbij zullen betrokken diensten worden betrokken zoals Milieu en Mobiliteitsbedrijf. Ook zal de Jeugdraad worden uitgenodigd.

Daarnaast zal de lijst met overtredingen waarvoor de stad Gent *effectief* GAS toepast, op de website beschikbaar blijven.

Het Algemeen Reglement op de Administratieve Sancties van 2005 zal worden aangepast conform de toepassing van de nieuwe wetgeving. Het gewijzigde reglement dient formeel te worden voorgelegd aan de Jeugdraad. U vindt het reglement, het advies van de Jeugdraad en de repliek van de stad daarop als [bijlages 8a, 8b en 8c](#) bij deze nota.

Het aparte reglement voor verkeersinbreuken volgt maar dient niet te worden voorgelegd aan de Jeugdraad.

Gevolgen administratie

Het spreekt voor zich dat de stad haar administratieve plichten zoals het bijhouden van een administratief sanctieregister correct zal uitvoeren en dat de vernieuwde procedure correct zal worden toegepast.

Het spreekt tevens voor zich dat de wijziging van de wetgeving en het beleid gevolgen zal hebben voor de administratie en de interne organisatie. Softwareprogramma's zullen moeten worden aangepast. Nieuwe zaken zoals de mogelijkheid tot gemeenschapsdienst vergen bijkomende inspanningen van de diensten. En ook zullen er aanpassingen nodig zijn aan de reglementen. Afhankelijk van de gestegen workload zullen nieuwe vaststellers moeten worden aangesteld en deze zullen de nodige opleidingen moeten volgen. Meer vaststellers zullen een aanpassing van de GAS-administratie tevens noodzakelijk maken.

Evaluatie

Het gevoerde GAS-beleid zal twee maal per jaar zowel kwantitatief als kwalitatief worden geëvalueerd en gemonitord binnen de bestaande werkgroep GAS bestaande uit: (kabinet) burgemeester, procureur des Konings, referentiemagistraat GAS, GAS-ambtenaar, politie, Gemeenschapswachten en Dienst Lokale Preventie en Veiligheid. Deze werkgroep zal bij een van

de twee evaluaties worden aangevuld met bevoegde diensten zoals Milieu en Mobiliteit. Ook zal de Jeugddienst worden vertegenwoordigd in deze bredere werkgroep. Op die manier wordt niet enkel op het repressieve luik gefocust. Wij menen hiermee tegemoet te komen aan een van de verzuchtingen van de Jeugdraad, geuit op de trefdag van 7 april en in haar advies op het Algemeen Reglement

Een keer per jaar zal het beleid ook in de commissie Algemene Zaken worden geëvalueerd.

6. Slot

Er bestaan heel wat misverstanden omtrent GAS. Duidelijke communicatie hierover is dan ook van essentieel belang. De stad zal haar GAS-beleid zo goed mogelijk kenbaar maken aan de Gentse bevolking. Deze beleidsnota zal, eens goedgekeurd, beschikbaar zijn op de website van de stad. Voor wat de jongeren betreft, zal samen met de Jeugdraad een degelijke communicatiestrategie worden opgezet. We onderzoeken of een app kan worden ontwikkeld die aangeeft voor welke overtredingen de stad GAS toepast.